

Juryrapport Gouden @penstaart 2010

Algemene inleiding

Dit is de derde keer de Gouden @penstaart wordt uitgereikt onder leiding van de stichting Mijn Kind Online. We zijn blij dat het evenement nog groter is dan vorig jaar, met dank aan KPN en Beeld en Geluid, en dat er zoveel interesse was van professionals om mee te doen aan het inhoudelijke deel van vandaag. Uw belangstelling maakt het nóg eervoller om jurylid te zijn.

De jury heeft met veel plezier de genomineerden geselecteerd, omdat er meer overeenstemming was dan vorige jaren. Dit jaar waren minder sites aangemeld in de categorie 'gemaakt door volwassenen' en het aantal websites van commerciële organisaties was kleiner, maar het aantal sites 'gemaakt door kinderen' was juist groter dan vorig jaar. Sommige sites waren te laat aangemeld, en sommige hadden de oproep gemist. De jury vindt dat jammer. Het is duidelijk dat we sites met potentie gemist hebben en dat trekt de jury zich aan. We hopen dat het ons lukt om volgend jaar meer aandacht te krijgen voor de Gouden @penstaart, ook bij commerciële partijen, bijvoorbeeld door oproepen in vakbladen voor mediamakers.

Van alle inzendingen sprong er onmiddellijk in elke categorie een tiental websites uit; blijkbaar is kwaliteit steeds beter te herkennen. Toch is over allerei sites veel gesproken. Gelukkig hoefden we niet zelf te kiezen voor die ene winnaar; dat zou een stuk moeilijker zijn geweest. Het kiezen van de winnaar konden we overlaten aan het publiek.

Via de website van de Gouden @penstaart zijn weer veel stemmen uitgebracht: ruim 11.000. Daar zijn we heel erg blij mee. Ook zijn meer kinderen op school aan de gang gegaan met de les 'Sterren dansen op de site', waardoor ze zelf konden ontdekken hoe moeilijk het is om jurylid te zijn. '.

Leuk is natuurlijk heel erg belangrijk voor een website. Misschien is dat voor kinderen zelfs het allerbelangrijkste. Maar de jury gaat uit van meer criteria voor kwaliteit, samengevat als *aantrekkelijkheid* ("leuk"), *betrouwbaarheid* en *gebruiksvriendelijkheid*. We willen even kort stilstaan bij het criterium 'betrouwbaarheid'. Kinderen kunnen zich daar waarschijnlijk weinig bij voorstellen. Maar als je vraagt 'Heb je wel eens contact met de makers van een website?' dan wordt het al wat concreter. En als je vraagt: 'Als je naar een site emailt, krijg je dan ook altijd antwoord?', dan zal een groot deel 'nee' zeggen.

Makers van websites hebben niet alleen een verantwoordelijkheid voor wat ze 'aan de voorkant' doen voor kinderen, maar ook voor wat ze 'aan de achterkant' doen. Dan denken we aan de manier waarop ze omgaan met vragen van hun bezoekers. Wordt elke email beantwoord, en gebeurt dat binnen redelijke tijd? Om dat te testen, heeft de jury een aantal aangemelde websites een mail gestuurd met de vraag hoe lang de website al bestaat. Geen wereldschokkende vraag. Maar kinderen stellen nu eenmaal vragen die in de ogen van volwassen lang niet altijd urgent zijn. Krijgen ze dan toch antwoord? Wie leest en beantwoordt die vragen? Je weet het tenslotte maar nooit: tussen alle vragen om informatie voor een spreekbeurt, kan natuurlijk ook een vraag zitten van een kind met een groot probleem waarmee het zich dan in wanhoop wendt tot de makers van zijn favoriete website...

De reacties waren heel verschillend. Sommige websites antwoordden heel snel en de reacties waren vaak prettig, maar er kwam ook opvallend vaak helemaal geen antwoord. De jury heeft als onderdeel van het criterium ‘betrouwbaarheid’ de eis gesteld dat altijd binnen twee dagen een reactie op vragen gegeven wordt, maar dat is dus nog een ver ideaal in vergelijking met de praktijk.

Het oordeel van de jury

Genomineerden

Categorie Gemaakt door kinderen

Voor de nieuwe leden in de jury was het meteen duidelijk: er is in ons land een groot komisch talent komen bovendrijven via internet. En video is populair. Er zit wel een groot gat in kwaliteit tussen aan de ene kant de vele thematische sites die eigenlijk een ‘schoolwerkstuk op internet’ zijn, en aan de andere kant de creatievelingen die uit zichzelf iets ontwikkelen, meestal samen met een of meer vrienden. Deze laatsten springen eruit. Een aantal genomineerden kennen we al van vorige jaren: niet alleen Boyd (nu TVyo) maar ook Koekaburra en Vuurvlamcomics zitten weer bij de genomineerden. Het is niet anders: tot nu toe horen ze gewoon bij de top vijf!

Tvyo [www.tvyo.nl]

Boyd Winkelman is een supertalent, en een enorme netwerker bovendien. Vorig jaar deed hij mee onder de naam Boyd Productions, nu heet hij TVyo: zijn eigen ‘online zender’ zoals hij het zelf noemt. Als er aandelen TVyo uitgegeven worden, zou een aantal juryleden die onmiddellijk kopen. Hij heeft zijn pr goed voor elkaar: TVyo is zelfs op Twitter!

Opvallend is dat hij een sponsor heeft, en dat ook duidelijk aangeeft. Wel vroegen we ons af of TVyo geen problemen zou kunnen krijgen met de vervorming van het RTL4-Boulevard-logo.

Studio Supersoof [www.studiosupersoof.nl]

Van de website Supersoof wordt iedereen blij. De site straalt ouderwetse buurtvriendschap uit. Sofie (14), Miriam (12), Achlem (9) en Hannah (9) wonen bij elkaar in de straat: een paar heerlijk vrolijke meiden, die creatief aan de slag gaan met elkaar en op straat lol maken, en daarna op internet gezellig nog even doorgaan op hun eigen website, die ze met prachtige zelfgemaakte tekeningen geïllustreerd hebben. Ook bij de meiden is video populair.

Jammer natuurlijk van die stomme Google Ads, waardoor kinderen kunnen klikken op spelletjes voor gluurders, vechtspeletjes, chatboxen voor volwassenen en andere rommel die we niet willen...

Koekaburra [www.koekaburra.nl]

Ook Koekaburra van Menno Woudt en Rick Weeling is een ‘oude bekende’. Er is weinig veranderd ten opzichte van vorig jaar, maar het blijft nog steeds té goed en aantrekkelijk om hun creativiteit niet te belonen. Vandaar: nogmaals genomineerd. Knap werk!

Vuurvlamcomics [www.vuurvlamcomics.nl]

Wederom onder de indruk was de jury van Vuurvlam Comics, de website rond het

stripfiguurtje Bram Vuurvlam, gemaakt door Daniël de Wit. Wat een professionele uitstraling, terwijl het toch hoogst persoonlijk is wat Daniël doet. De site navigeert gemakkelijk en is in alle opzichten aantrekkelijk. Soms is een pagina wat vol en dat vonden sommige juryleden wat onoverzichtelijk. We zijn benieuwd of kinderen zelf dat ook zo ervaren. Hoe dan ook, het universum van Bram Vuurvlam is dit jaar weer genomineerd.

My Life, van WilmaWestenberg [<http://my-live.websitemaker.nl/my-live/>]

Tot slot is de rustige website van Wilma Westenberg genomineerd. Wilma is geboren met een soort kanker waardoor ze in haar wang een tumor heeft die maar niet weg wil. Over deze ziekte – dokters weten eigenlijk niet wat het is -- , maar vooral over haar eigen leven, heeft ze een website gemaakt. Geen lichte kost, maar toch nodigt alles uit tot lezen en klikken. De 15-jarige Wilma heeft goede structuur-beslissingen gemaakt en beheerst het schrijven: haar korte stukjes met de ingehouden, bijna zakelijke stijl maken de lezer nieuwsgierig naar het meisje achter de website.

Genomineerden

Categorie Gemaakt door volwassenen

De jury heeft dit jaar ook in deze categorie vijf websites genomineerd.

Qigame [spreek uit ‘tsjie-game’] [www.qigame.nl]

Om te beginnen Qigame, de website van het Tropenmuseum, ter ondersteuning van de tentoonstelling over China. Wat een prachtige, innovatieve site. Of is het een game? Qua inhoud en beleving was de jury er weg van: een geslaagde symbiose van inhoud, beleving en informatie. Toch was er ook kritiek, met name op het gebied van de gebruiksvriendelijkheid. De site opent meteen in *full screen* en daarna kun je de site niet meer sluiten. De navigatie was niet altijd even duidelijk en het laden duurde soms eindeloos: dat is toch iets om rekening mee te houden, want de meeste kinderen werken thuis niet altijd met de meest geavanceerde techniek. Ook miste de jury informatie voor ouders. En toch is de site genomineerd. Want het is een verrijking voor wie de tentoonstelling bezocht heeft, en los daarvan een prachtige trekker voor de tentoonstelling als je daar nog niet geweest bent. Een voorbeeld voor andere musea!

Jeugdjournaal [www.jeugdjournaal.nl]

Ook de website van het jeugdjournaal biedt voldoende voer voor discussie. En toch is deze site voor de tweede keer genomineerd. Voor kinderen die op zoek zijn naar nieuws is dit dé plek. Alles wat je er zoekt kun je er vinden. Het laatste nieuws en de achtergronden. De site doet precies waarvoor hij gemaakt is, is aantrekkelijk en gebruiksvriendelijk. Beter dan vorig jaar is, dat site nu opent met de video van het laatste nieuws, zodat deze goed te vinden is. Niet iedereen vindt het echter prettig dat die video ook automatisch start. Ook hier is echter geen ouderpagina te vinden en de jury kon niet vinden voor welke leeftijd de site bedoeld is.

Nijntje [www.nijntje.nl]

Over zoiets simpels als de website van Nijntje, was de jury het roerend eens: in zijn soort is dit een prachtige website, die perfect aansluit bij de behoeften en de vaardigheden van de allerjongsten. Geen overbodige commercie te zien en een navigatie in symbolen voor de kinderen en in tekst voor de meekijkende ouders. Tegelijkertijd kunnen kinderen daardoor wel

terecht komen op pagina's die niet voor hen bedoeld zijn, maar we gokken er maar op dat dreumesen en peuters nog vaker mét een volwassene samen surfen dan alleen.

Jhmkindermuseum.nl [www.jhmkindermuseum.nl]

Weinig onenigheid leverde ook de nominatie op van de kinderwebsite van het Joods Historisch Museum. De website heeft een originele aanpak en oogt fris en aantrekkelijk. Er zitten veel leuke grapjes in de site verwerkt en allerlei kleine spelletjes, die ook goed te doen zijn voor heel jonge kinderen. De site is een uitgekende mix van informatie en entertainment. Een bonuspunt kreeg de site voor een super-enthousiast antwoord op de vraag per email die de jury gestuurd had.

Spongebob.nl [www.spongebob.nl]

Tot slot is naast Nijntje nog een andere klassieker genomineerd: de website van de al jaren populaire Spongebob. Of je nu houdt van die rare spons of niet, de website voldoet aan alle eisen die je eraan kunt stellen: het borrelt en bruist er van activiteiten, 100% Spongebob! Enkele juryleden merkten op dat ze vinden dat de advertenties toch iets te nadrukkelijk aanwezig zijn. En voor welke leeftijd wordt de site eigenlijk gemaakt? Of is Spongebob net als Donald Duck inmiddels al voor alle leeftijden? Een compliment wil de jury overigens uitdelen aan alle websites uit de stal van Nickelodeon: zij hadden de beste ouderpagina's en ook allemaal een perfect op maat geschreven *privacystatement*.

Tot volgend jaar!

Marjolijn Bonthuis, namens de jury van de Gouden @penstaart 2010

Criteria

De jury voor de Gouden @penstaart hanteert een aantal omschreven kwaliteitscriteria die zijn samengevat als:

[aantrekkelijkheid](#), [betrouwbaarheid](#) en [gebruikersvriendelijkheid](#).

De criteria, die op de Gouden @penstaart-site worden toegelicht (zie http://www.goudenapenstaart.nl/downloads/Criteria_gouden_apenstaart_v1.pdf), zijn in 2007 opgesteld door professionals op het gebied van kinderen en media, werkzaam voor onder meer Sanoma Uitgevers, KRO Kindertelevisie, usability-bureau 2C, het Nederlands Jeugdinstituut en Ouders Online. Zij vormden ook de eerste vakjury.

Geschiedenis

Gouden @penstaart werd voor het eerst uitgereikt in 1999, op initiatief van Waag Society. Na de uitreiking van 2004 stopte de verkiezing wegens een tekort aan financiën. Vier jaar later, in 2008, blies de stichting Mijn Kind Online de Gouden @penstaart-verkiezing nieuw leven in, in samenwerking met Waag Society en met sponsoring van KPN. Dit is het derde jaar dat de nieuwe Gouden @penstaart wordt uitgereikt. Dit jaar is ook het programma Digivaardig & Digibewust als Gouden @penstaart-partner aangesloten. Digivaardig & Digibewust is een programma van overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Het programma heeft als doel het aantal mensen dat niet of nauwelijks digitale vaardigheden heeft, terug te brengen en het verantwoord en veilig gebruik van digitale middelen te stimuleren.

Online vakmanschap

Stichting Mijn Kind Online wil met de verkiezing online vakmanschap stimuleren en een gesprek over kwaliteit stimuleren tussen ouders, kinderen en mediamakers. Inmiddels begint de boodschap door te dringen dat je kinderen op internet moet begeleiden. Niet alleen om risico's te vermijden, maar vooral om ze de weg te wijzen naar mooie, aantrekkelijke en betrouwbare websites die voor hen geschikt zijn. Maar dan is de vraag: waar nemen we ze dan naartoe? Mijn Kind Online ziet een toenemende behoefte bij ouders, maar ook bij docenten en mediamakers aan criteria voor digitale kwaliteit. Hoe bepaal je wat geschikt is voor kinderen?

Gouden @penstaart-lezing

In 2010 vond de eerste Gouden @penstaart-lezing plaats. Deze is uitgesproken door Jan Willem Huisman, algemeen directeur van IJfontein.